తోసుకు వచ్చిన ముహూర్తం

ఇల్లిందల సరస్వతీదేవి

హేమలత కళ్ళుతెరచి చుట్టూ కలయ చూసింది. తన క్వార్టర్సులో మధ్యగదిలో మంచమ్మీదనేనా ఉన్నది? ఆ సంగతి ఖాయ పరచుకోవటానికి ఆమెకు అరంటకు పైగా పట్టింది. ఒళ్ళంతా చెమట పట్టింది. లేస్తే కళ్ళు తిరుగుతున్నాయి. లేవబోయి మంచమ్మీద వాలిపోయింది.

ఆమెకు ఉదయము హాస్పిటల్లో రౌండ్సు చేస్తుండగా తల తిరిగినట్టు జ్ఞాపకం. అంతే. తరువాత ఏం జరిగింది ?

కళ్ళు మూతలుపడ్డాయి. పనిమనిషిని కేకలేసే శక్తిలేక చేతిదగ్గరగా బల్లమీద ఉన్న గంట కొట్టింది. కాఫీ కావాలని చేతి సైగచేసి తెప్పించుకుని తాగింది. తలనొప్పి తగ్గలేదు. కణతలు పగిలిపోతున్నాయి. కణతలకు మందురాసుకుంటూ కళ్ళుమూసుకు పడుకుంది. ఒక గంటయినా కాలేదు కాని యుగాలు గడిచినట్టుగా ఉంది ఆమెకు.

ఆమెకు ఆశ్చర్యంగా ఉంది. 'మాత్ర వేసుకుని కళ్ళుమూసుకు పడుకో' అని రోగులను మందలిస్తే వాళ్ళు పడుకోలేరూ? తనలా పడుకోలేదేం? ఆమెకు నవ్వువచ్చింది. తను డాక్టరుగా వాళ్ళను దబాయించి ఒక్కొక్క మంచాన్నే దాటవేసుకుంటూ తనలో తాను నవ్వుకునేది. వాళ్ళు 'రోగులు పాపం రోగులు' మనసులోనే గొణుక్కున్నది.

పక్కమీద దొర్లిదొర్లి ఒత్తిగిలి పడుకున్నది. దిండ్లు సర్దుకున్నది. శాలువ కప్పుకున్నది. అయినా పక్క కుదిరినట్టుగాలేదు. తలా ఒళ్ళా నొప్పులు. సూదులు పెట్టి — కాదు దబ్బనాలుపెట్టి పొడిచినట్టుగా ఒకటే బాధ. డాక్టరయిన తరువాత ఏస్ప్రిన్ వేసుకుంటే పోయిన నొప్పులే కాని ఇంత వరకూ పడకపెట్టలేదు. ఇలాంటి బాధ ఇంతవరకూ రాలేదు.

తలక్రింద రెండుచేతులూ పెట్టుకొని కప్పువైపు కళ్ళార్పకుండా చూస్తూ ఆలోచనా సముద్రంలో మునిగిపోయింది. సుమతి తలుపు తోసుకుని లోపలికి రావటంతో ఆమె ఆలోచనకు అంతరాయం కలిగింది.

'ఏమిటే వాలకం? అలా పడుకున్నావేం? ముఖం చూస్తే పది లంఘణాలు చేసినట్టున్నావు?'

సుమతిని చూడగానే హేమలత ప్రాణాలు లేచివచ్చినట్లయింది. నవ్వుతూ పడక్కుర్చీలో కూర్చుని కబుర్లుచెప్పింది. బాధ కూడా కొంచెం కొంచెంగా తగ్గుతున్నట్టుగా ఉంది. తలలోనుంచి బరువు దిగిపోతున్నట్లయింది.

'వెంకటచలం వచ్చాడా సెలవుల్లో?'

హేమలత గుండె గతుక్కుమన్నది. ముఖం అంతలోకి ముడుచుకుపోయింది. 'నాకు తెలియదు' చటుక్కున విసురుగా అన్నది.

సుమతి ఆశ్చర్యపడ్డదామాటకు. కాని

పైకి కనబడకుండా జాగ్రత్తగా సర్దుకుంటూ' వస్తానని నాకు రాసేవురే. అందుకని అడిగాను' అన్నది.

'వస్తే లాభమేమ్మ సుమతీ. దానికేముంది? పినతల్లి కూతురు ఉంటే చూడాలని పించదా ఎవరికయినా ?'

'అదేమిటి? కొత్తగా మాట్లాడుతున్నావు హేమా! ఇంతకాలమూ పినతల్లి కూతురుకోసమేనా సెలవుపెట్టి వస్తూ ఉండేవాడు ?'

'ఇంక అంతే !' హేమలత ముఖము ఆవతలికి తిప్పుకుంది.

సుమతి పైట చెంగు చాటుచేసుకుని నవ్వుకుంది. ఇది రెండవ పర్యాయము ఇలా జరగటము. రెండేళ్ళ క్రిందట డాక్టరు వెంకటచెలానికీ హేమలతకూ పెళ్లి అవుతుందని అంతా అనుకున్నారు. కాని అంతవరకూ రాలేదు. వెంకటచెలము ఇల్లూ వాకిలీ నిర్ధారణచుకొని కావలసిన ఫర్నిచరంతాకొన్నాడు. పెళ్లి ఏర్పాట్లను గురించి మాట్లాడటానికి వచ్చినవాడు ఇంకెవరినీ కలవకుండానే తెల్లవారురూమున బయలుదేరే రైలు ఎక్కి వెళ్లిపోయాడు. ఇప్పుడూ అంతే కాబోలు.

'అబ్బ! నీవెంత పెంకిదానివి హేమా? నీమనసులో ఏమున్నదో ఎవరూ కనుక్కోలేరు' సుమతి ఎంతో గట్టిగా మందలించాలనుకుంటే నాలుక తడబడ్డటయింది.

హేమలత పెదవుల మీద చిరునవ్వు మెరుపులా మెరిసి మాయమయింది. 'సరే గాని సుమతీ! నిన్ను చూడగానే నా తల నొప్పీ ఒళ్లునొప్పులూ ఎట్లా మాయమయ్యాయో చూశావా? రాత్రంతా ఇలా కబుర్లు చెబుతూ ఇక్కడే ఉండి పోకూడదూ?' మంచమ్మీది నుంచి లేచి సుమతి చేతిని తన చేతిలోకి తీసుకుంటూ ఆప్యాయంగా నొక్కింది హేమ.

'నన్ను చూడగానే నీకు నిజంగా బాధ తగ్గిందంటే ఇక్కడే ఉండి పోవాలని ఉంది. కాని ఇంట్లో పిల్లలనెవరు చూస్తారు? రేపు మళ్లీ వస్తాగా!'

'అయితే వెళ్తానంటావా?' చిన్న పిల్లలా గునిసింది.

'మా యింటికి రారాదూ ఈ పూటకు? తగ్గగానే వచ్చేద్దువు గాని'

'ఈ కాస్తకూ ఇల్లు బయలుదేరితే అంతా నవ్వరూ?' సుమతి నవ్వుతుంటే హేమలత కూడా నవ్వేసింది.

సుమతి వెళ్లగానే మళ్లీ ఒంటరిదయి పోయింది. తలలో ఏదోబాధ మళ్లీ బయలుదేరింది. దబ్బనాలతో పొడిచినట్లు— కాదు గునపాలతో పొడిచినట్లుగా ఉంది ఈసారి.

నిద్ర రావటానికి ఒక మాత్ర సీసాలో నుంచి తీసి వేసుకున్నది. బొమ్మలుచూస్తూ కాగితాలు తిప్పింది. లేచి గ్లాసెడు మంచి నీళ్లు తాగింది. కాళ్లకింద దిండు ఎత్తుగా పెట్టుకున్నది. పక్కగా ఒక దిండు చేతి కిందగా పెట్టుకున్నది. ఎత్తు ఎక్కువయిందని మళ్లీ సర్దుకున్నది. మగతగా కళ్లు మూతలుపడుతున్నాయి. మధ్యమధ్య చురుక్కుమన్నట్టుగా బాధ. ఇలాటి బాధ తన జన్మలో ఎప్పుడయినా వచ్చిందా? ఏమో? ఏమో... కళ్లు మూతలు పడ్డాయి.

ఆవలిస్తూ బద్ధకంగా కళ్లు తెరిచి చూస్తే చిన్నముల్లు ఏడుమీద ఉన్నది. ఇది సాయంత్రమా? ఉదయమా? తూలుతూ వరండాలోకివచ్చి చూసింది. హాస్పిటల్లో దీపాలు— ఆవరణమంతా దీపాలు. మినుకు మినుకుమంటూ ఊరినిండా దీపాలు కనబడ్డాయి.

నౌకరు తెచ్చియిచ్చిన పాలుతాగి ఒక స్లయిసు బ్రెడ్ తిన్నది.

తనకిలా సుస్తీ ఎప్పుడయినా చేసిందా ? ఉద్యోగంచేస్తున్న ఈ నాలుగేళ్లలో ఎప్పుడూ ఇంతబాధ కలుగలేదు. మెడికల్ కోర్సు చదువుతుండగా వచ్చిన జ్ఞాపకంలేదు. కాని ఇంతకంటె పదిరెట్లుగా ఇంటరు చదువుతూ హాస్టల్లో ఉన్నప్పుడు వచ్చింది. గదిలో మంచమ్మీద ఒళ్లు తెలియకుండా పడుకుని మూలుగుతూఉంటే వార్డెను హాస్పిటల్లో చేర్పించింది. అది టైఫాయిడ్ అయింది.

జ్వరందేమిటి? డాక్టర్లు మందులు రాయటం, వేళచొప్పున నర్సులు ఆమందులు మింగించటం అలా ఇరవైలయిదురోజులు అక్కడ ఉండటం పెద్దబాధ అనిపించలేదు. మొదట్లో నాలుగురోజులు బాధపడ్డమాట నిజము. పలకరించే దిక్కులేక, అలా మంచమ్మీద పడుకుని, సాయంత్రము కాగానే కిలకిల్లాడుతూవచ్చే తమవాళ్లతో బాధలన్నీ మరచి మాట్లాడే రోగులను చూస్తూ ఉండేది.

జ్వరం తగ్గిపోయింది. హాస్టలుకు వెళ్లవచ్చునన్నారు డాక్టర్లు. ఆలోచిస్తూ పడుకుంది. మళ్లీ హాస్టలుకు వెళ్లాలి. ఉక్కుమనిషిలాంటి వార్డెనుచేతిలో మెలగాలి.

హేమలత మంచమ్మీదనుంచి లేని నిద్దుపాటి జడను ఒయ్యారంగా ఆడిస్తూ తన కంటె ఎత్తుగాఉన్న కిటికీదగ్గిర నిలబడ్డది. విశాలమయిన ఆవరణంలో గుబురుగాఉన్న తురాయిచెట్లు పాదం మొదలగేటువరకూ పూలురాల్తాయి. చెట్టుకిందంతా ఎర్రటి కుంకుమ రాసులురాసులుగా పోసినట్లుంది. రెండో అంతస్తు పైనుంచిచూస్తే చెట్టుకు ఒక్క ఆకయినా కనబడదు. అన్నిపూలే. ఆ ఎరుపులోనుంచి తెల్లటిచీరె కట్టుకుని కుసుమ గేటుదాటి మెల్లగా లోపలికి వస్తున్నది. ఆమె ముఖం మంచుకు వికసించిన మల్లెమొగ్గలా ఉన్నది. మనిషి సన్నగా ఉన్నా నిండుగాఉన్నది. కుసుమను చూడగానే ఎదురుగావెళ్లి భుజాలమీద చేతులువేసి తీసుకువచ్చి కుర్చీమీద కూర్చోబెట్టుకుంది.

'ఈ ఇరవైలయిదు రోజులనుంచీ నీవు ఇక్కడున్నట్టు నాకు తెలియదు సుమా. నీవు కనబడకపోతే రెండు మూడుసార్లు నీ క్లాసుమేట్స్‌ను అడిగాను కూడాను. ఎవరూ సరిగా జవాబే చెప్పలేదు. నిన్న హాస్టలుకువెళ్లి మా వార్డెను నడిగాను. తెలిసినప్పటినుంచీ నీవెలా ఉన్నావోనని బాధ పడిపోతున్నాను. ఈ రొట్టె తిను' ఆప్యాయంగా చేతిలోపెట్టింది.

'నర్సులు యిచ్చిన పాలుతాగి బ్రెడ్ తిన్నాను. ఇంకేం కావాలి?'

'హేమా! యిన్నాళ్లనుంచీ ఒక్కదానవూ యిక్కడ ఎంత బాధపడ్డావ్. నేను ఊహించుకున్నాను. నాకు యిన్నాళ్లనుంచీ తెలియలేదని కాని తెలిస్తే ఎలావచ్చేదానో? అన్నయ్యకు ఒళ్లు బాగాలేదు. అమ్మ ఒక్కతె! బజారు పనులన్నీ నేనే చెయ్యాల్సివచ్చింది.'

హేమలత కళ్లల్లో అప్పటికే నిండా నీరు కమ్మింది.

'నేను తెచ్చిన బ్రెడ్ తినవూ? నీవేమీ తినలేదని తెచ్చాననుకున్నావా? తిన్నావులే. ఇదికూడా తినాలని తెచ్చాను. నీకు జ్వరం తగ్గిందిగా. ఇంటికి రావటానికే మభ్యంతరం?' భుజమ్మీద చెయ్యేసింది.

'డాక్టర్లు వెళ్లమన్నారు. రేపు వెళ్లిపోతాను' దిగులుగా ముఖంపెట్టి ఒక

తోసుకువచ్చిన ముహూర్తం

పక్కకు తిప్పుకుంది.

'డిస్చార్జి చెయ్యగానే హాస్టలుకు వెళ్ళిపోవాలా? కాస్త బలంవచ్చి బాగా తిరగగలిగే టంతవరకూ మా యింట్లో వచ్చి ఉండు. ఇంతలోకి అరిగిపోవులే. పథ్యం బాగా వంటబట్టిన తరువాత నేను పంపి దింపుతాను సరేనా?'

'జ్వరమయితే తగ్గిపోయింది. పథ్యం హాస్టల్లో పెడతారులే. ఈ కాస్త దానికి మీ యింటికి ఎందుకూ?' జడ కొనలను అరచేతి మీద కొట్టుకుంటూ ఓర కంటితో కుసుమ ఏమంటుందోనని చూసింది,

'అదికాదు హేమా. పథ్యమంటే మీ హాస్టల్లో పెట్టేదికాదు. ఇంటివాళ్ళవరయినా జాగ్రత్తగా చేసి ఆప్యాయంగా తినిపించాలి.'

హేమలతకు ఆ క్రిందటిరోజు నాలుగవ నెంబరు గదిలో చూసిన దృశ్యం మళ్ళీ కళ్ళ ముందర కనబడినట్లయింది. ఒకనాడు ఆ అమ్మాయి పాలుతాగనని మారాము చేసిందట. అన్నం పెట్టమని గొడవ చేసిందట. తను చూసినప్పుడు పాత చింతకాయ పచ్చడి, పొట్ల కాయకూర అన్నములో కలిపి ముద్దలు చేసి చేతిలో పెడుతున్నది తల్లి. ఆ పచ్చడీ కూరా వొంటికి ఎంత మంచివో, వాటి రుచులు ఎంత బాగుంటాయో ఊరించి ఊరించి చెబుతున్నది. ఆ దృశ్యము తలపుకురాగానే హేమలతకు కళ్ళల్లో నీళ్ళు నిలిచాయి.

'ఏమిటీ ఆలోచిస్తున్నావు హేమా? మా యింటికి రాకూడదా? నీవు రావన్నా రెక్క పుచ్చుకుని లాక్కెళ్ళతాను ఏమనుకుంటున్నావో?' కుసుమ కనుబొమలు పైకెత్తి బెదిరించింది.

హేమలత ఓపికలేకపోయినా కడుపు గట్టిగా పట్టుకుని శుష్కించిన చెంపలు గుంటలు పడేలా నవ్వింది.

'నీకెందుకూ ఈ శ్రమ అని చూస్తున్నాను కుసుమా' ఆ మాటలో ఎంత మొహమాటము మూట కట్టినట్లుగా ఉన్నదో కుసుమ ఊహా వేసుకున్నది.

మరునాడు కుసుమవచ్చి హేమలతను వాళ్ళయింటికి తీసుకువెళ్ళింది. కుసుమ తన గదిలోనే హేమలతకు మంచము వేసింది వేడి వేడి నీళ్ళ స్నానము చెయ్యగానే అలసటవచ్చి హేమలత కళ్ళుమూసుకుని పడుకున్నది.

'ఇక్కడికే అన్నీ తెచ్చానమ్మా. మెల్లగా లేచి ఈ పీటమీద కూర్చుంటావా?'

హేమలత కళ్ళుతెరిచి గడియారము చూసుకున్నది, పదకొండుగంటలు.

'అమ్మాయీ! నీవు మొహమాటపడకు. అన్నరసం కడుపులో పడితేనేగాని నీకా దడ తగ్గదు. చారన్నంతిని నోటికి రుచిగా ఉందో లేదో చెప్పు. ఇన్నాళ్ళనుంచీ నాలుక చవి చచ్చిపోయిందామెకు. అందుకే కాస్త పుల్ల పుల్లగా ఉండాలని చారుచేశాను. పాలన్నంలోకి ఈ నిమ్మకాయముక్క నంచుకో.' కుసుమ తల్లి హేమలతకు ఎదురుగా పీటవేసుకు కూర్చుంది.

హేమలత ఉక్కిరిబిక్కిరయిపోయింది. తన కెన్నడూ అనుభవములేని ఆదరమూ ప్రేమా కుసుమ తల్లి చూపిస్తుంటే హేమలతకు ఏమనటానికి తోచటంలేదు. కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరుగుతున్నాయి.

'ఆ కాస్త అన్నం కలపవమ్మా'

కళ్ళనీళ్ళు చెంపలమీదుగా జారటంచేత ఆమె చూడకుండా ఉండాలని హేమలత ముఖం ప్రక్కకు తిప్పుకున్నది.

'పిచ్చిపిల్లా. ఎందుకు కన్నీళ్ళు? రేపీ పాటికి శుభ్రంగా తిరుగుతావు. మంచి టానిక్కు తీసుకుంటే బాగా బలంవస్తుంది. వచ్చేవారానికల్లా వెనకటి హేమలతకు మించిపోతావు.'

'అందుక్కాదండీ' కన్నీళ్ళు తుడుచుకుని నవ్వటానికి ప్రయత్నించింది.

'చూడు అన్నం తినగానే పడుకోకూడదు. నాతో పేకాటయినా ఆడు. అది యిష్టం లేకపోతే గవ్వలాటయినా ఆడు. అన్నం అరిగిన తరువాత నీ యిష్టంవచ్చినంతసేపు నిద్రపో. ఏం?' ఆమె ముఖం మూతినొసలు చిన్న పిల్లలతో మాట్లాడేప్పుడు ఉన్నట్లుగా ఉన్నాయి.

'మా అమ్మ చెప్పినట్లు వినకపోతే ఊరుకోరు హేమా. ఆవిడ మా చెడ్డమనిషి. ఆమెమాట వింటేనే మనకు సుఖమనుకో. సాధింపులు ఉండవు' కుసుమ హేమలత పక్కన కూర్చున్నది బుజంమీద చెయ్యి వేస్తూ.

కుసుమ యింట్లో వారంరోజులు నిమిషాల్లా గడిచిపోయాయి. ఆమె తల్లి మణెమ్మ హేమలతకు ఒకనాడు బలవంతంగా తలంటి నీళ్ళుపోసింది. సాంబ్రాణి పొగవేసి తలవెంట్రుకలు ఆరబెట్టింది.

ఎవరూ దగ్గరలేనప్పుడు దిగులుపడ్డ ముఖంతో శూన్యంలోకి చూస్తూ గంటల తరబడి కూర్చునేది హేమలత. అలాంటి సమయాలలో బలమైన చెయ్యి ఆమె వీపు మీద పడేది. 'ఏమిటమ్మా ఆలోచిస్తున్నావు?' మణెమ్మ ముఖంలో ముఖంపెట్టి అడగ్గానే కళ్ళు అదొకమాదిరిగా అయి బరువెక్కి మూతలుపడేవి. ఆమె ఒడిలో తలపెట్టుకుని ఆతల్లి వాత్సల్యాన్ని పొందాలని హేమలత మనసు తహతహలాడి పొయ్యేది. ఆమె బుజంమీద తల ఆన్చి తనకు జీవితంలో ఇంతవరకూ తెలియని ఆప్రేమను పొందాలనిపించేది. రాత్రిళ్ళు పడుకోబోయేముందు ఆమెవచ్చి 'పిచ్చిపిల్లా వెర్రివెర్రి ఆలోచనలు పెట్టుకోక సుఖంగా నిద్రపో' అంటూ తల నిమిరితే ఎంతో హాయిగా నిద్రపట్టేది.

సాయంకాలము నాలుగుగంటలకు వాకిట్లో బండివచ్చి నిలబడ్డది. హేమలత తన సామాను సర్దుకుంది. ఆమె మనసు బరువుగా ఉంది. ఆత్మీయతా ఆదరమూ ఇలా ఉంటాయని చూపెట్టిన మణెమ్మను వదలి పోవాలంటే గుండెలో పెద్ద బరువు పెట్టినట్టుగా ఉన్నది. బండి ఎక్కేటప్పుడు వెళ్ళుతున్నానని చెప్పలేకపోయింది. గొంతులో ఏదో అడ్డము పడ్డట్లయింది. మాట స్తంభించిపోయింది. కంఠము గద్గదమయింది. వెళ్ళుతున్నట్టుగా తల ఆడించింది.

'పిచ్చిపిల్లా. అట్లా బాధపడతావేం? నీకెప్పుడు రావాలనిపిస్తే అప్పుడే వచ్చెయ్యి. ప్రతి ఆదివారము వార్డెనుకు చెప్పి వస్తూ ఉండు.' వీపు నిమురుతూ మణెమ్మ హేమలతను బండిలో కూర్చోబెట్టింది.

ఏనాటి మాటయిది? పది సంవత్సరాలయింది. ఈ పది సంవత్సరాలలో ఎన్నో మార్పులు జరిగాయి. హేమలత డాక్టరయింది. మెటర్నిటీ స్పెషలిస్టయింది ప్రాణం పోతుందనుకున్న తల్లులకు నిరపాయకరంగా పురుడుపోసి పండువంటి పాపాయిలను చేతికిస్తున్నది. అనపత్యతతో క్రుంగిపోయే స్త్రీలకెందరికో మాతృత్వము కలిగించింది. వైద్యురాలిగా ఎందరికో బాధోపశమనము

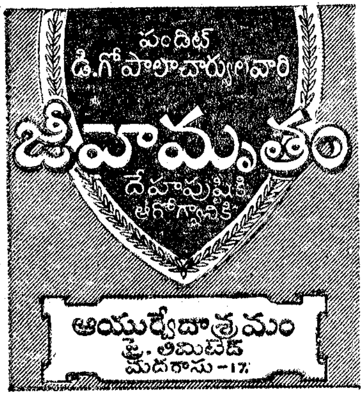

దగ్గు నివారిణి: తిరగపెట్టకుండా దగ్గును యిప్పుడే నిర్మూలించండి. ఖరీదు రు. 157-15 ట్రయల్ రు 12-13 పై.
చెవుడు: పూర్తికోర్సుద్వారా చెవుడు పూర్తిగా నయమగును. పూర్తి కోర్సు రు. 147-15. ట్రయల్ రు. 17-97 పై.
కంటిలోని పొర. పక్వమైనా, కాకపోయినా, ఆపరేషన్ లేకుండా రు. 87-97 పైసలకు తప్పక నయం చేయబడును.

జాబులు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.
DR. SHERMAN, F.C.S.
181, R. N. Guha Road, Calcutta-28

వాయిదాల పద్ధతిపై ట్రాన్సిస్టర్

రు. 325/— విలువగల రాజ్‌దూత్ 3 బ్యాండ్ ఆల్ వరల్డ్ ట్రాన్సిస్టర్ రు. 30/— నెలసరి వాయిదా పద్ధతిపై పొందండి. నేడే మీ ఆర్డరును బుక్‌చేయుటకు వ్రాయండి.
NATIONAL TRADING CO.,
Ramjas Road (WAP) Delhi-5.

తెల్లమచ్చలు

మా మందు వాడడం ప్రారంభించిన మూడవనాటికే మచ్చల రంగు మారగలదు. ప్రచారంకొఱకు ఒక సీసా ఉచితంగా యిస్తాము. వెంటనే వ్రాయండి.

GREEN PHARMACY,
P. O. Katrisarai (Gaya)

తోసుకువచ్చిన ముహూర్తం

కలిస్తున్నది. తన సర్వశక్తులూ కూడగట్టుకుని మానవసేవ చేస్తున్నది.

ఈ పది సంవత్సరాల కాలంలో 'అమ్మ' అన్న శబ్దం వినిపించినప్పుడల్లా మహేశమ్మ జ్ఞాపకం వస్తూనే ఉన్నది. స్నేహితులలో మహేశమ్మ వంటి వారెవరయినా ఉన్నారేమోనని చూపులతో వెదకుతూనే ఉన్నది. తన ఇరుగుపొరుగులలో అటువంటి ఆమె ఎక్కడయినా ఉన్నదా అని గాలిస్తూనే ఉన్నది. తన రోగుల కెవరికయినా అటువంటి ఉపచార భాగ్యము కలుగుతున్నదేమోనని ఆమె కళ్ళు పరిశోధిస్తూనే ఉన్నాయి. ఆ ఆదరమూ, ఆ వాత్సల్యమూ ఎక్కడ లభిస్తాయి? ఆ తల్లి మహేశమ్మ ఎక్కడ ఉన్నది?

ఆ ఊరినుంచి బదిలీ అయిపోయిన ఏన్నాళ్ళకో కుసుమ పెళ్ళికి ఆహ్వానము పంపాడు ఆమె అన్న. పెళ్ళికోసం కాదు— మహేశమ్మను చూద్దామని ఆశపడ్డది మనసు. ఆఖరిసంవత్సరం పరీక్షలు దగ్గరికి వస్తున్నాయి. తెల్లవార్లు చదివినా చాలటంలేదు. క్షమించమని నాలుగుపేజీల ఉత్తరం వ్రాసింది.

పెళ్ళిఅయిన తరువాత కుసుమ ఉత్తరాలు వ్రాస్తూనేఉంది. ఉత్తరమంతా ఆయనను గురించీ తన చిన్న సంసారాన్ని గురించీ వ్రాసేది—అమ్మ ఎక్కడున్నది అన్నమాటకు జవాబు యివ్వకుండా.

ఒంటరి జీవితమన్నమాటేగాని హేమలతకు ఆ వృత్తిలో ఒంటరితనాన్ని గురించి ఆలోచించటానికి తీరటంలేదు. హాస్పిటల్లో రోగులు—ఇంటికి వచ్చిపోయే రోగులు. ఇంటికివచ్చి తనను తీసుకుపోయే రోగులు. వాళ్ళకు వైద్యము, మందులు వీటితో కాలక్షేపము. ఉదయం లేచినప్పటినుంచీ ఇదే వ్యాపకము. మందులూ రోగులూ ... వైద్యము...జరిగినకాలాన్ని లెక్కవేసుకుంటే రెండేళ్ళు.

రాత్రి పదకొండు గంటలవేళ. హాస్పిటల్ ఆవరణంలో డాక్టరుకోసం కేటాయించిన క్వార్టర్సులో మంచంమీద గుండెకు చేతులుచేర్చి, పడుకుని, కిటికీలో నుంచి, నీలాకాశంలో చుక్కలమధ్య పదహారు కళలతో మేఘమాలికలను తప్పించుకుంటూ పకపకనవ్వుతూ దాగుడుమూతలాడే ఆ జాబిల్లిని చూస్తున్నది. అంత ఎప్పటిలోనూ ఆ చంద్రుడిలో మరునాటినుండీ ఒక్కొక్కకళ తరిగిపోతుందన్న దైన్యము తొంగి చూస్తూనే ఉన్నది. చంద్రకిరణాలు పక్కమీద పడుతూఉంటే హాయనిపిస్తున్నది. ఇంత చల్లగా — ఇంతహాయిగా ఉండేది మహేశమ్మమాట. ఒక్కసారి మళ్ళీ మనకు జ్వరంవస్తే ? మహేశమ్మవచ్చి పిచ్చిపిల్లా అంటూ వీపుమీద చెయ్యివేసి రాస్తూ పథ్యం తినిపిస్తే?

తలుపు కిర్రున చప్పుడయింది. నర్సు వచ్చి లేపింది 'సీరియస్ కేసు వచ్చింది సిస్టరు రమ్మంటున్నది' అంటూ.

'పురిటి కేసా?' కళ్ళు నులుముకుంటూ లేచింది.

'కాదు. గైనిక్ కేసు. మీరు త్వరగా రండి.'

నర్సునుపోనిచ్చి స్టెతస్కోపు మెడలో తగిలించుకుని బయలుదేరింది. రోగికి నాడి బలహీనంగా ఉంది. ఋతుసంబంధమయిన వ్యాధితో పాలిపోయి శుష్కించి ఉన్నది. హేమలత పరీక్షచేసి తాత్కాలికోపశమనం కోసం ఒక ఇంజక్షను ఇచ్చింది.

రోగి అమ్మా అని మూలిగినప్పుడు ఆ కంఠధ్వని ఎక్కడో విన్నట్లు ధ్వనించింది. గుంటలుపడిన ఆ కళ్ళల్లో ఏదో వెలుగు తళుక్కున మెరిసింది. వెనక్కుతిరిగి ఆమె ముఖము చూస్తూ ముందుకు నడిచింది డాక్టరు.

మరునాడు రోజ్బాకంటె అరగంట ముందుగావచ్చి ఆమెచేతిని తనచేతిలోకి తీసుకుని నాడిచూస్తూ 'మీది ఈ ఊరేనా? వెంబడి ఎవరూలేరా?' అడిగింది.

'మాది విశాఖపట్నము. పది కాన్పులు కన్నాను. నలుగురు బ్రతికారు. కాని వెంట ఎవరూలేరు' తన చూపులు గోడవైపుకు తిప్పుకుని చెప్పింది రోగి. నూతిలోంచి వచ్చినట్లున్నాయి మాటలు. ఆ కొద్ది మాటలకే ఆయాసము వచ్చింది.

'మీరిలా ఉంటే వెంట ఒక్కరూ రాలేరా?'

'అవునమ్మా అందరికీ అన్నిపనులు. సంసారాలు. నన్ను కనిపెట్టుకుని ఉండాలంటే ఎట్లా?' తల ఎత్తకుండానే

ముఖాన్ని నాల్చుకున్నది.

'ఇక్కడికి ఎలావచ్చారు మరి?' ఆశ్చర్యంతో అడిగింది డాక్టరు.

'చెల్లెల్ని చూడ్దామని వచ్చాను. రాగానే జబ్బుచేసింది. చెల్లెలి కొడుకు ఇక్కడ చేర్చాడు.'

ఆమె పరిస్థితి ఆనాడు చాలా ఆదుర్దాగా ఉంది. ఆపరేషనుచేస్తే గాని బాగుపడదు. ఆపరేషను చెయ్యటానికి రోగి దగ్గర శక్తిలేదు. రక్తము ఎక్కించాలని పెద్ద డాక్టరు అన్నాడు. సరిపడేగ్రూపు రక్తముకోసము నాలుగురోజులు ఆలస్యము కూడా అయింది.

రోగి ముఖము ముడతలు ముడతలుగా ఒడిలిపోయింది. పళ్ళులేకపోవటంవల్ల దవడలు లోపలికి పీక్కుపోయాయి. మాట స్పష్టంగాలేదు. అయినా హేమలతకు ఆమె నుండి ఏదో వినాలన్న ఆశలూ కాంక్షలూ మనసులో ఊరుతున్నాయి.

ఐదవనాడు ఆందోళనపడుతూ హేమలత తన రక్తముతీసి పరీక్షచేయించింది. ముఖంలో వెలుగు తళుక్కుమన్నది. ఎంతో భక్తితో ప్రేమతో తన రక్తముతీసి ఆమెకు దానముచేసింది. మిగతా రోగులు ఆమె కొరకు డాక్టరుపడుతున్న శ్రమకు ఆశ్చర్యపడిపోతున్నారు.

తెల్లగా పాలిపోయి చావు బ్రతుకుల మధ్య ఉండి, నోటమాటలేక పెదవులు కదుపుతూ ఉన్నదల్లా వారం తిరిగేసరికి కొత్తజీవం పోసుకుని నవనవలాడిపోయింది ఆమె. పక్కమీదినుంచి లేవలేకపోయినా మిగతా రోగులందరితోనీ మాట్లాడుతూ నవ్వుతూ కబుర్లు చెప్పుతున్నది. లేవలేకపోయినా అందరికీ సలహాలిస్తున్నది. ఆమరునాడు ఆమెకు ఆపరేషనుచేశారు. ఆనాడంతా ఒంటిమీద తెలివిలేదు. హేమలత మూడు రోజులపాటు ఆమెను కనిపెట్టుకుని ఉన్నది.

నాలుగవనాడు ఉదయము నాడి చూస్తూ ఉంటే 'తెల్లవారు ఝామునుంచీ కడుపు నొప్పి తల్లీ!' అన్నది.

'నాకు కబురు పంపలేకపోయారా? వచ్చి ఏదయినా మందు యిచ్చేదాన్నిగా?'

'తిరిగి తిరిగి అలిసిపోయిన బిడ్డను రాత్రిపూట నిద్ర అయినా పోకుండా పిలిపించనా? తెల్లవారగానే ఎలాగూ వస్తారుగా?'

ఆమెమాటలు వింటుంటే హేమలత దేహము జలదరించింది. మనసులో పేరుకుపోయిన మమతలేవో కదిలించినట్లయింది.

'ఈ రోగులంతా కాస్త నొప్పిరాగానే హాలు ఎగిరిపోయేటట్లు కేకలు పెడతారు. డాక్టర్నిపిలవమని అరుస్తారు. మీరు అవసరం వచ్చినప్పుడయినా పిలవటానికి మొహమాట పడతారేం?'

హేమలత ఆమెను జాగ్రత్తగా పరీక్షచేసింది. కళ్ళల్లో ఆందోళన తొణికిసలాడింది. పెద్ద డాక్టరును పిలువనంపింది.

'మీరు చుట్టుపక్కల రోగులతో చాలా సరదాగా విన్నామొన్నా మాట్లాడారట నిజమేనా?'

'ఓపిక ఉంటే మాట్లాడటేం తల్లీ. పాపం వాళ్ళతో కులాసాగా మాట్లాడేవాళ్ళు లేక బెంబేలు పడిపోతున్నారు. మనసులు ఆనందంగాఉంటే సగం రోగాలు తగ్గుతాయి. పాపం వాళ్ళనుచూస్తే జాలివేస్తుంది' ముంజేతులు సవరించుకుంటూ ఒక్కొక్క మాటే అన్నది మెల్లగా.

పెద్ద డాక్టరువచ్చి రోగిలో కలిగిన మార్పు గమనించాడు. రెండు ఇంజక్షన్లు ఇవ్వమనిచెప్పి వెళ్ళాడు. హేమలత రోగులందరినీచూసి ఇంజక్షను యివ్వటానికి వచ్చేసరికి ఆమె ఫాలభాగంమీద చెయ్యిపెట్టుకుని కళ్ళుమూసుకుని సన్నగా మూలుగుతున్నది.

'ఏమండి మీ ఊరు ఎట్లా ఉంటుందో చెప్పలేదు?' సూదితో మందు ఎక్కిస్తూ

అల్లాటప్పయ్య

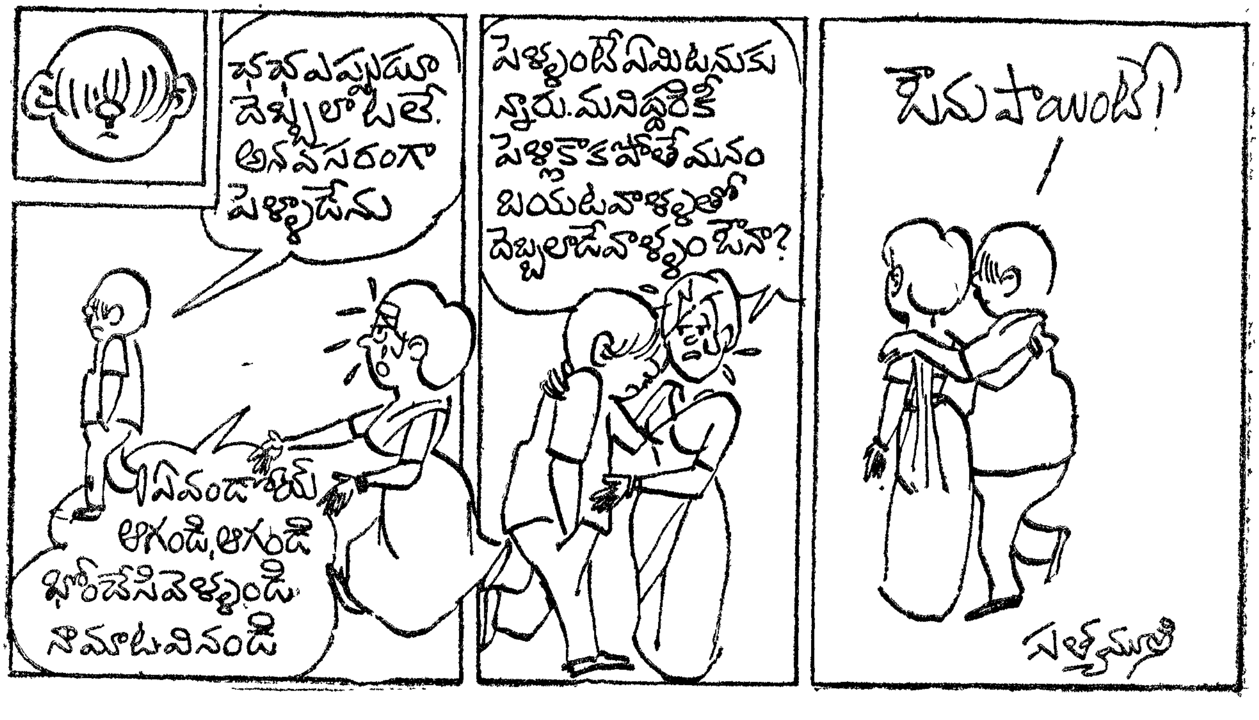

శుభవార్త

డాక్టర్లకు సాధ్యంగాక వదలి వేయబడిన అన్ని వ్యాధులకు చికిత్స చేయబడును

మధుమేహము,రక్తపుపోటు, గూర్ఖా, బాల్లి, కేన్సర్, క్షయ, సంతానము లేనివారు గూడ శ్రీ యోగిగారి చికిత్సవలన సంపూర్ణ ఫలమును బడయగలరు

కావలసిన వారికి కాయకల్ప చికిత్స చేయబడును. ఈ చికిత్స వలన దేహములో వున్న వ్యాధులు తొలగిపోవుటయేగాక నూతన యవ్వనము కలుగును

వివరాలు కోరువారు పోస్టుఖర్చులకు ఒక రూపాయి పంపవలెను.

శ్రీ యోగాశ్రమము

పి. ఓ పెదవాల్తేరు, విశాఖపట్నం

ఏజెంట్లు కావలెను

35% కమిషన్ పొందు పద్ధతి మీద ప్రఖ్యాతి వహించిన "ఎవ్‌కాస్ట్" ఆల్ వరల్డ్ పోర్టబుల్ ట్రాన్సిస్టర్ విక్రయముకుకు ఏజెంట్లు కావలెను. షరతులకు, శాంపిల్ ట్రాన్సిస్టర్‌కు వ్రాయండి.

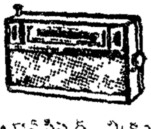

JAGEE & CO. (57)
Post Box 1115, Delhi-6.

రు. 20/-లకు ట్రాన్సిస్టర్

మా చెయిన్ పథకము ద్వారా రు. 20/—లకు ఆల్ వరల్డ్ ట్రాన్సిస్టర్ పొందండి. మీ ట్రాన్సిస్టరుకొరకు ఆర్డరు నేడే వ్రాయండి.

QUALITY TRADERS
(APV),
Sonepat (Haryana)

తోసుకువచ్చిన ముహూర్తం

ఆమె ముఖంలోకి చూసింది హేమలత.

'మా ఊరా అమ్మా? ఆ ఊళ్లో ఏముంది తల్లీ. నేను బాగా బ్రతికిన స్మృతిచిహ్నాలున్నాయి. ఆఊరిపేరు తలుచుకుంటే కడుపులో పేగులు కదులుతాయి' కన్నీళ్లు కణతలగుండా జారి తలవెంట్రుకలను తడుపుతున్నాయి.

'అయితే వద్దులెండి. మీకు ఈ ఇంజక్షనుతో బాగా నిద్రపడుతుంది తలనొప్పి తగ్గిపోతుంది. మీకెప్పుడు అవసరమనిపిస్తే అప్పుడు నాకోసం చెప్పి పంపండి.'

పన్నెండుగంటలకు క్వార్టర్సుకు వెళ్తూ హేమలత ఆమె మంచం దగ్గరగా నిలబడి 'మీకు నిద్రరాలేదూ?' అడిగింది ముందుకు వంగి.

'లేదమ్మా. కడుపులో నరాలన్నీ పీకుతున్నాయి.'

హేమలతకు ఆ పూట అన్నం సహించలేదు. గబగబా వార్డుబాయిని పంపించి వేడినీళ్లు పంచి తెప్పించి కాపుతూ కూర్చుంది.

'నాకు చిన్నప్పుడు కుసుమ అనే స్నేహితురాలు ఉండేది విశాఖపట్నంలో. నేను హాస్టల్లో ఉండి చదువుకుంటున్నాను. ఓసారి కుసుమ తన యింటికి తీసుకు వెళ్ళింది...'

'నా రెండోకూతురు కుసుమ ఓసారి తల్లీ తండ్రీలేని పిల్లను యింటికి తీసుకు వచ్చింది. పాపము ఆపిల్లకు తల్లీ తండ్రీ ప్రేమ తెలియనే తెలియదు.'

'ఆఁ ఆఁ. అవునవును' సంతోషం కొద్దీ నోరు తెరిచింది హేమలత.

ఆమెకు కళ్ళు మూతలుపడుతున్నాయి. హేమలత వార్డంతా ఒకసారి తిరిగి మళ్ళీ ఆ మంచందగ్గర కూర్చుంది. రోగి బాగా నిద్రపట్టినట్టుంది. జాగ్రత్తగా చూడమని నర్సులకు చెప్పి క్వార్టర్సుకు వెళ్ళింది.

మరునాడు ఇంజక్షనుయిస్తూ 'రాత్రి బాగా నిద్రపోయారా?' అడిగింది హేమలత.

ఆమె తల ఆడించింది.

'నన్ను చూసిన జ్ఞాపకము ఉన్నదా?'

'ఎప్పుడో ఎక్కడో చూశాననుకుంటున్నాను'

'మీ యింటికివచ్చి వారంరోజులు ఉన్న హేమలతను నేనే. మీరు మెత్తగా అన్నం వండిపెట్టారు. తలంటి నీళ్లుపోశారు.'

'ఔనటమ్మా? నా తల్లే. ఎంత జ్ఞాపకము ఉందమ్మా నీకు?' మాట పూర్తి కాకముందే కళ్ల నీళ్లు చెంపలవెంట ధారకట్టాయి.

'మీకు కాస్త తగ్గగానే నా క్వార్టర్సుకు వచ్చి ఉండాలి అక్కడే ఉంచుకుని పంపిస్తాను.'

'ఎంత చల్లటిమాట అన్నావు! అప్పుడే నా బాధంతా తగ్గిపోయినట్టుంది చూడు' వొత్తిగిలి హేమ ముఖంలోకి చూసింది. ఆమె తల నిమరపోయింది కాని చెయ్యి పక్కకు వాలిపోయింది.

'మీరు పడుకోండి. ఒక్క గంటలో వస్తాను.'

హేమలత వార్డులో రోగులను చూడటానికి లేచింది.

ఆ పగలంతా మనిషమ్మ మగతగా పడి ఉంది. ఆ సాయంత్రపువేళ కష్టపు కాన్పు కేసు వచ్చింది అలిసిపోయిన హేమలత ఎనిమిదిగంటలకు పక్కమీద వాలింది. ఎప్పుడు నిద్రపట్టిందో నర్సు లేపితే లేచింది.

'డాక్టర్ ఆ ముసలమ్మ కళ్ళు తేలవేసింది.'

ఆందోళన భయమూ అడుగు ముందుకు పడకుండా అడ్డంవచ్చాయి. తడబడుతున్న కాళ్లతో మంచం దగ్గరికి చేరుకుంది. రోగికి స్పృహలేదు. నాడి చేతికి అందటం లేదు. ఆమెకు స్పృహరావటానికీ,నాడినరిగా కొట్టుకోవటానికి మందులూ ఇంజక్షనులూ ఇవ్వాలని మనసు పాకులాడింది. తోచిన వైద్యమంతా చేసింది. ఆమె చూస్తూ ఉండగానే రోగి తుదిశ్వాస విడిచింది.

'ఒక్కసారి కళ్ళు తెరిచి 'హేమా' అని పిలవరూ! పిచ్చిపిల్లా అంటూ వీపుమీద చెయ్యివేసి రాయరూ!' ఆమె గొంతు ఎవరో నొక్కినట్లుంది.

ఆచూపుకోసం—ఆమాటకోసం హేమలత అహర్నిశలూ కష్టించింది. ఫలితం దక్కలేదు. ఆమె మనసు తల్లడిల్లిపోయింది. ఒక్క అంగలో క్వార్టర్సు చేరుకుంది. అడ్డంగా మంచమ్మీద పడిపోయింది. దుఃఖపు టలలు

ఉవ్వెత్తున పైకిలేచి ఆమెను ఊపి వేస్తున్నాయి.

ఉదయము ఆరుగంటల బస్సులో కుసుమ వస్తూనే హేమలత క్వార్టర్సుకు వచ్చింది. 'కుసుమా నా గుండె బద్దలయిపోతున్నది. కడుపులో పేగులు చుమ్మలు చుట్టుకు పోతున్నాయి' కుసుమ భుజమ్మీద తలపెట్టి వెక్కివెక్కి ఏడ్చింది.

'హేమా నన్ను ఓదార్చవలసిందిపోయి నీవే ఏడుస్తున్నావా ? అమ్మ పెద్దదయి పోయింది. అయినా నీవు ఎంతమంది రోగులను బ్రతికించగలిగావు చెప్పు ? నీచేతిలో ఎంతమంది రోగులు చనిపోలేదు ? ఏమిటీ వెర్రి? డాక్టరువయిఉండి ముఖం వాచేటట్టు ఏడుస్తున్నావా? అమ్మ అదృష్టవంతురాలు. ఆఖరిదశలో నీచేతిమీదుగా వెళ్ళిపోయింది' హేమలత ముఖాన్ని తనకేసి తిప్పుకుంది కుసుమ.

హాస్పిటల్లో ఆవార్డులో అడుగుపెట్టగానే హేమలత గుండె చెరువయిపోతున్నది. పదిరోజులు సెలవు పెట్టింది. క్వార్టర్సులో ఊరికే కూర్చుంటే మహాలమ్మ ముఖం—ఆమెమాటలు గుండెను పిండేస్తున్నాయి. హేమలతకు దిగులు దిగులుగా ఎక్కడ కూర్చుంటే అక్కడే — ఎటువైపు దృష్టి మళ్ళితే అటే—పిచ్చికళ పడ్డది.

'సుమతి చూశావా ఒక్కసారయినా వచ్చిందికాదు' ఈమాట పదిసార్లు అనుకున్నది. చిందరవందరగాఉన్న బల్లను శుభ్రపరుద్దామనుకున్నది. బీరువాలో ఎగుడు దిగుడుగా పడిఉన్న పుస్తకాలు సర్దుదామనుకున్నది. బల్లమీద దుమ్ముకొట్టుకు పోతూఉన్న పాత ఉత్తరాలుతీసి బుట్టలో పడేద్దామనుకున్నది. మనసు దేనిమీదా నిలవటంలేదు. మహాలమ్మ ముఖం ఎత్తని అవనికలా ఏమూల చూసినా ఎటువైపు చూసినా కనబడుతున్నది. 'హేమా పిచ్చి పిల్లా...'అంటూ.

ఈ లోకమంతా కటిక చీకటి—మనసంతా చీకటి చీకటిగా ఉంది.

శనివారం ప్రొద్దున్నే తలుపు తోసుకుని లోపలికి వస్తున్నదెవరో సరిగా చూడకుండా డాక్టరు వెంకటచలం 'అప్పలమ్మా. ఇల్లంతా గబగబా ఊడ్చెయ్యి. నీళ్ళు కాకబెట్టు. నేను లేచే లోపల కాఫీ ఇడ్లీ తీసుకురా హోటలు నుంచి' తిరిగి ముసుగు బిగతన్ని పడుకున్నాడు.

కొంతసేపటికి వెంకటచలం కళ్ళు తెరిచి కప్పుకున్న సన్నటి దుప్పటిలోనుంచి చూశాడు. తలుపు సందులోనుంచి వెలుతురు వస్తున్నది. మధ్యలో ఎవరో నిలబడినట్లు నీడగా కనబడ్డది. అప్పలమ్మ ఇంతసేపు మాట్లాడకుండా అట్లా నిలబడిపోయిందేం? ఇంతసేపు మాట్లాడకుండా ఉండటం అప్పలమ్మకు చేతకాదే?

ఎవరైనా తనను తీసుకుపోవటానికి వచ్చారా?

'శనివారం దుర్ముహూర్తం దాటాలి. ఎనిమిది దాటితేగాని నేను పక్కమీదినుంచి లేవను. ఎవరోగాని — తరువాత రండి.'

హేమలత నవ్వాపుకోలేకపోయింది. కడుపు ఒక చేతో పట్టుకుని పక్కనున్న కుర్చీలో కూలబడ్డది.

వెంకటచెలం ఆమెను చూసి ఆశ్చర్య పడ్డాడు. చెంపలు పీక్కుపోయాయి, కళ్ళు గుంటలుపడ్డాయి. దేహచ్ఛాయ వన్నె తిరిగింది.

'ఏమిటి హేమా. జబ్బుగాని చెయ్యలేదుదా? పది లంఘనాలు చేసినట్టున్నావు ఏమిటి?' దుప్పటి అవతలికి నెట్టి క్రాపు సర్దుకుంటూ లేచాడు.

కాఫీ యిడ్లీ అయిన తరువాత సిగరెట్టు ముట్టించి ఇహ చెప్పు అన్నట్టు చూశాడు.

హేమలత తలవంచుకుని చేతివేళ్ళతో కుర్చీరాస్తూ 'చెలం నేను లాంగ్‌లీవు పెట్టాను. నాకు ఇక్కడికి మార్పించు. పెద్దఇల్లు తీసుకుని ముహూర్తం పెట్టించు' అన్నది.

వెంకటచెలం తబ్బిబ్బయిపోయాడు. 'ముహూర్తం! దానికి ఇప్పుడువచ్చిందా వేళ? అందుకేనా అట్లా దిగులుపడ్డావు!' ఒక్క ఉదుటున కూర్చున్నచోటునుంచి లేచి ఆమె భుజాలు పట్టుకుని ఊపేశాడు.

ఆమె హృదయంలో రెండు వాక్యాలు తల్లడించిపోతున్నాయి. 'అమ్మా అని పిలవటానికి నాకెవరూ లేరు. నన్ను పిలిచేవాళ్ళు కావాలి.' గొంతులో ఉండ అడ్డుపడినట్టుగా ఉంది. మాటపెగిలి బయటికిరాలేదు.

'చెలం! చెలం! నీ విట్లా ఉన్నావేం క్షౌరమన్నా చేసుకోకుండా?' అతడి గుండెలో తలదాచుకున్నది హేమలత మాట పైకి వినబడకుండా.